

HULL SESTAVLJA PROGRAM ZA KONFERENCO

VSAKA DRŽAVA MORA NEKAJ ŽRTVOVATI, DA SE ZAJAMČI USPEH LONDONSKE KONFERENCIJE

Ameriški državni tajnik ima na parniku konferen-
ce s svojimi tovariši. — V Londonu se ne bo vr-
šila nikakva razprava o vojnih dolgovih. — Kon-
ferenca bo trajala dva meseca. — Po zahtevi an-
gleškega finančnega ministra je gospodarski na-
cionalizem največja ovira.

LONDON, Anglija, 2. junija. — Angleški dr-
žavni zakladničar Neville Chamberlain je rekel dan-
es v poslanski zbornici: —

— Svetovna gospodarska konferenca, ki se bo
začela dne 12. junija v Londonu, bo uspešna le v
slučaju, če bodo narodi opustili predsodke, ki jih
goje drug napram drugemu in če se bodo žrtvovali
za skupni interes.

— Če se to ne bo zgodilo, je bolje, da se konfe-
renca nikdar ne sestane. Ako konferenca ne bo u-
spešna, se sedanja generacija ne bo izklopala iz de-
presije in drugih težav.

— Predvsem bo treba odpraviti glavno oviro,
ki se imenuje gospodarski nacionalizem.

Angleška vlada bo zasledovala na konferenci
trojni cilj: cene v svetovni trgovini je treba dvigni-
ti; glede valut je treba doseči sporazum; česar po-
sledica bo povratek k zlatemu standardu; medna-
rodne trgovske ovire je treba odpraviti.

Zelo značilne so sledeče Chamberlainove besede:
— Žal nam je, da je izbruhnila med nami in dru-
gimi deželami gospodarska vojna. S to vojno bodo
pa nadaljevali, dokler bodo ostale druge dežele a-
gresivne in dokler ne bodo popravile krivic, ki so
jih nam storile.

Na krovu parnika President Roosevelt, 2. junija.
— Državni tajnik Cordell Hull je poklical na raz-
govor ostale ameriške delegate, da sestavijo pro-
gram za razpravo o vseh problemih, ki pridejo na
vrsto na mednarodni gospodarski konferenci v Lon-
donu.

Tajnik Hull, ki upa, da bo konferenca naglo na-
predovala in ki bo prinesla veliko pomoč celemu
svetu, pravi, da se ameriški cilji strinjajo s cilji
drugih držav.

Vs delegati so vsled morskega zraka pri najbolj-
šem zdravju in so se takoj odzvali Hullovemu po-
vabilu. Med drugimi problemi bodo ameriški dele-
gati posebno skušali urediti mednarodne denarne in
gospodarske zadeve.

Po Hullovem mnenju bo londonska konferenca
imela svoja zasedanja podnevi in ponoči; in ker bo-
do morali biti govori kolikor mogoče kratki, zato
hoče že na svojem potu natanko načrtati smer ame-
riške politike na konferenci.

Delegati so prva dva dneva morske vožnje poč-
vali, da se razvedrijo in okrepcajo.

Navzlic deževnemu vremenu vsi delegati dobro
prenašajo morsko vožnjo. Prvo noč je bilo morje
celo zelo viharo in velik val se je razlil čez krov
tretjega razreda.

Po brezzičnem brzojavu je državni tajnik Hull iz-
vedel, da želita angleški ministr. predsednik Ran-
say MacDonald in finančni minister Neville Cham-
berlain, da londonska konferenca razpravlja tudi o
vojnem dolgu, nakar je Hull kratko odgovoril:
"Za razpravo o tem vprašanju je mesto v Washing-
tonu, ne pa v Londonu."

Hull namerava ostati v Londonu, dokler ne bo
rešeni vsi važnejši problemi in če treba, tudi dva
meseca.

Ko bo prišla delegacija 8. junija v London, se
bo takoj razdelila v pododbore za posamezne pred-
mete, ki pridejo v razpravo na konferenci. Pred-
sednik Roosevelt bo k dosedanjim šestim delega-
tom imenoval še sedmega delegata.

FARMERJI V N. Y. PRETE S ŠTRAJKOM

S pomočjo odločnega pa-
sivnega odpora hočejo
farmerji zvišati mini-
malno ceno za mleko.

Rochester, N. Y., 2. junija. —
Tukaj so se zopet začele širiti go-
vorice, da bodo farmerji zaštraj-
kali. S pasivnim odporom hočejo
doseči zvišanje minimalnih cen.

Ta načrt je sestavil predsednik
farmerske zveze v zapadnem delu
države, Albert Woodhead. On je
bil tudi voditelj farmerjev v pr-
vem štrajku.

Albany, N. Y., 2. junija. — Kon-
torna oblast je zapovedala danes
Sheffield Farms Company, da
mora dne 15. junija plačati vsem
farmerjem za mleko, ki so ga ji
dali meseca maja. Kompanija je
pred par dnevi objavila, da bo
plačala šele deset dni kasneje.

L. A. van Bonel, predsednik
Sheffield Farms Company, je re-
kel danes, da njegova družba še
bila oficijelno obveščena o odlo-
ku kontrolne oblasti.

ROOSEVELT BO SKLEPAL CARINSKE POGODBE

Washington, D. C., 2. junija. —
Kongresnik Rainey je rekel ča-
nikarskim poročevalcem, da je bi-
la sprejeta carinska postava, ki
daje predsedniku Rooseveltu pravi-
co pogajati se in skleniti carin-
ske pogodbe z vsako državo, ne
da bi mu bilo treba vprašati senat
za dovoljenje.

DIPLOMATI SO ČAKALI NA PODPIS

Rim, Italija, 2. junija. — Mini-
strski predsednik Mussolini ter
angleški, francoski in nemški po-
slaniki so ob devetih zvečer zapri-
li svoj urad, ko so ves dan čakali na
prihod besedila mirovne pogodbe,
katero so pričakovali iz Ženeve in
katero so hoteli podpisati.

Mussolini in poslaniki so za trd-
no pričakovali, da bo prišla po-
godba in vse je bilo pripravljeno,
da jo z velikimi svečastmi podpi-
šejo v Palazzo Venezia.

Mussolini je bil tako prepričan,
da bo prišla pogodba, da je dal v
dvorani postaviti mikrofone, da
bi bi pri tej svečanosti imel slavnostni govor.

Pozneje so izvedeli, da so juri-
sti malo prej, predno je imelo biti
zaključeno besedilo pogodbe, pri-
čeli razpravljati še o nekaterih
važnih točkah pogodbe, da pa ni-
so mogli priti do sporazuma.

Iz Pariza prihaja poročilo, da
so francoski diplomati mnenja,
da bo treba izgladiti še marsika-
tero koščico zadevo, predno bo
pogodba sestavljena tako, da bo
zadovoljila vse delegate. In to bo
najbrže vzelo še nekaj dni.

STAVKUJOČI BRIVCI SO ZMAGALI

Philadelphia, Pa., 1. junija. —
Štrajkujoči brivci so se zopet vr-
nili na delo, ko so gospodarji pod-
pisali z njimi novo pogodbo. V
ponedeljek je zaštrajkalo nad 800
brivcev.

Nova pogodba določa najnižjo
plačo \$20 na teden in 67 ur na te-
den dela. Poleg tega dobijo tudi
brivci po 50 odstotkov od prejem-
kov nad \$35 dnevni.

Morganovo denarno kraljestvo

SEDEM ŽRTEV EKSPLOZIJE

Strašna eksplozija v re-
fineriji. — Devetnajst
oseb ranjenih, deset jih
pogrešajo.

Long Beach, Cal., 2. junija. —
Sedem oseb je bilo usmrčenih, de-
vetnajst ranjenih, deset jih pa po-
grešajo, ki se je završila silna ek-
splozija v Meader Absorption re-
fineriji, ki je last Richfield Oil
Company.

Med mrtvimi je tudi neka mati
in njena osem let stara hčerka.
V okolici treh milj so popokale
vse šipe, dočim je bilo eksplozijo
slišati v razdaljo tridesetih milj.
Po tri ure trajajočem napornem
delu so ognjegaši spravili ogenj
pod kontrolo. Povzročena škoda
znaša tristo petdeset tisoč dolar-
jev.

Takoj po eksploziji je 750 de-
lavcev zgradilo zasilni nasip, s ka-
terim so zaustavili reko surovega
olja, ki se je valila proti nebu.
Polijsko službo je opravljalo
sto petdeset mornariških voja-
kov.

POBEGLI KAZNENCI ŠE V SVOBODI

Zasledovalci ne morejo
ujeti enajst kaznjencev.
Med begom so oropali
banko. — Beže v nedo-
stopne gore.

Chelsea, Okla., 2. junija.

Enajst kaznjencev, ki so pobegnili
30. maja iz kansaške državne je-
tnišnice, se še vedno nahajajo na svo-
bodi. Spretno se znajo izogibati
zasledovalcem in beže preko hribov
in gor na meji Oklahome in
Arkansasa. Med begom so vkradli
že več avtomobilov in ženske in
moške odpeljali s seboj, držč jih
sebi v zaščito.

V Chetopa, Kans. so ustrelili
nekega policista, ki jih je skušal
vstavi. V Chelsea so oropali ne-
ko banko in odnesli \$2100.

Iz več mest se je odpravilo za
begunci več policistov in oborože-
nih civilistov. Večkrat je prišlo
že tudi do medsebojnega strelja-
nja, toda kaznencev se je še ved-
no posrečilo uteči.

Begunci so se razdelili na dve
skupini. Ena skupina je izginila
v gorovju okoli Siloam Springs.
Ark. druga pa v hribih v bližini
Chelsea, Okla.

DVAJSET MILJ DALEČ RAZLITO MLEKO

Wichita, Kans., 2. junija. —
Dvajset milj dolga cesta med Wi-
chita in Mulvane, Kans. je posta-
la prava "mlečna cesta", ko so
nadzorniki mleka skušali vstaviti
truck, ki je vozil slabo mleko.

Vozniki mleka so med begom
zivali mleko iz kositernih posod
in vsa cesta za njimi je bila polna
z mlekom.

Zasledovalni avtomobil je bil
ves polit z mlekom. Zadnje mle-
ko so razlili tik pred Mulvane, na-
to pa so nadzorniki izročili svojo
mlekarsko izkaznico.

DAVEK NA SAMCE V NEMČIJI

Hitler bo na'ložil davek
na samce. — Iz dohod-
kov tega sklada bo vla-
da izplačevala nagrade
novoročencem.

Berlin, Nemčija, 2. junija. —
Najnovejši načrt Hitlerjeve vlade
za oživiljenje nemške industrije in
za odpravo brezposelnosti prekaša
v izvirnosti vse dosedanje načrte
prejšnjih vlad. Brez dvoma je naj-
izvirnejša naredba, da bo vlada
dala novo poročenemu paru na-
grado 1000 mark kot brezobestno
posojilo, ki se odplačuje po en od-
stotek na mesec. Edini pogoj pri
tem posojilu je, da je morala biti
nevesta pred poroko najmanj št
mesecev zaposlena pri kakem de-
lu in da mora obljubiti, da pusti
delo in ne sprejme nobenega dru-
gega dela, dokler zasluži njen mož
najmanj 125 mark (\$34.37) na
mesec.

Breme tega poročnega posojila
bodo morali nositi samci in sami-
ce. Vsakdo, ki je sposoben za že-
nitev, pa ostane sam, bo moral pla-
čati davek. Vlada o tem davku ni
objavila še nič natančnega. Po-
ročno posojilo bodo dobili poro-
čenci, ki nimajo denarnih sred-
stev, da si morejo kupiti pohištvo
in gospodinjinske potrebščine.

Načrt za to je bil izdelan v fi-
nančnem ministrstvu pod vod-
stvom finančnega ministra grofa
Lutz Schwerin von Krosigk; ta
načrt pa je zamislil podtajnik v fi-
nančnem ministrstvu Fritz Rein-
hardt. Po njegovem mnenju bo na
podlagi poročnega posojila poro-
čenih najmanj 150.000 parov, ki
bi se drugače ne poročili.

Reinhardt hoče tudi odpraviti
brezposelnost s tem, da priporoča
podjetnikom in industrijalcem, da
si nabavijo nove stroje v svojih
podjetjih in jim bodo na podlagi
izdatkov za stroje znižani davki.
Toda stroji morajo biti izdelani v
Nemčiji in postavljeni pred kon-
cem leta 1934 in v tovarni ne sme
biti zaposlenih manj delavcev.

Hitlerjeva vlada se ravna po
geslu: — Delo je za delavca, ne
pa za stroj. — Stroji se smejo ra-
biti samo tam, kjer so neobhodno
potrebni.

Za pospešitev dela bo tudi vla-
da zbirala sklad potom "tihih" in
javnih prispevkov. "Tihe" pri-
spevke bodo dali industrijci, ki so
se dosedaj izognili plačevanju do-
hodninskega davka. Pred notar-
jem se bodo "tihe" zavezali, kol-
ko bodo plačali državi za ta sklad
in njihovo ime ne bo objavljeno.
S tem pa jim je tudi odpuščena
vsaka kazen za ves dosedajni ne-
plačani dohodninski davek, če bo-
do prispevali vsaj polovico tega,
kar bi imeli plačati državi na dav-
kih.

Javne prispevke bodo mogli pri-
plačevanju dohodninskega davka
odšteti. Vsak tak prispevek bo
nosil 25 odstotkov obresti, ako je
plačan do 1. oktobra, 20 odstot-
kov, ako je plačan do 1. januarja
1934 in 15 odstotkov, ako je pri-
spevek plačan pozneje in v obro-
kih.

ADVERTISE
in "GLASNARODA"

TAJNA POGODBA MED MORGANOM IN NJEGOVIMI DRUŽABNIKI

WASHINGTON, D. C., 2. junija. — Senatni
preiskovalni odbor je s tem, da je objavil tajno po-
godbo med Morganovo banko in njenimi družab-
niki pokazal, da je Morganovo podjetje ameriško
finančno kraljestvo, čegar vladar John Pierpont
Morgan II. ima večjo oblast kot kak kralj v svoji
državi.

ZA ODPOKLIC N. H. DAVISA

Newyorški kongresnik
Fish bi rad vedel, čer-
dobiva Davis nad 17 ti-
soč dolarjev plače na le-
to.

Washington, D. C., 2. junija. —
V poslanski zbornici je republi-
kanski kongresnik Tinkham odloč-
no zahteval, naj vlada takoj odpo-
kliče iz Evrope posebnega odpo-
slanca Normana H. Davisa.

Za Davisa se je zavzel kongres-
nik Treadway, pa ni ničesar opravi-
lil.

Tinkham je vzkliznil: — Davi-
su je bilo dokazano, da je izrab-
ljal razna zaupna mesta v svoje
privatne namene. Preiskava poseb-
nega senatskega odbora je pa do-
gnala, da je bil tudi z velefinan-
čnikom Morganom v tesni zvezi.
Na podlagi tega zahtevam, naj ad-
ministracija takoj odpokliče Nor-
mana H. Davisa kot zastopnika
Združenih držav v Ženevi in Lon-
donu.

Nato se je oglašil newyorški
kongresnik Hamilton Fish in vpra-
šal: — Kdo je dovolil, da dobiva
Davis \$17.500 plače na leto.
Tinkham mu ni mogel odgovori-
ti na to vprašanje.

POPLAČANO DOBRO DELO

Mornar je nasitil lačnega
Indijanca. — Čez dolgo
časa mu je poplačal z
dragocenim biserom.

San Francisco, Cal., 2. junija.
Blagajnik na parniku "California",
Panama Pacific parobrodne druž-
be, David Healy, se že dolgo vr-
sto let vozi po morjih. Kot večina
mornarjev, se je tudi Healy na-
učil pomagati revežem.

Ko je bil na suhem v Panami,
je videl starega moža, kako je po-
željivo gledal v okno neke slašči-
čarne. Healyju se je zdelo, da mo-
ra biti ta mož Indijanec z enega
izmed otokov, kjer je mnogo bise-
rov. Na sebi je imel samo srajco
in hlače iz bombaža.

S svojo najboljšo španščino, ki
jo je znal, vpraša Healy Indijan-
ca, kaj tako gleda. Mož mu pravi,
da je lačen in da nima denarja.

Healy pelje Indijanca v slašči-
čarno in ga gleda, kako slastno
razživa kos za kosom. Nato mu
Healy še kupi več keksov, da jih
nese na svoj dom.

Po tem dogodku je prišel Healy
še večkrat v Panamo. Pri zadnjem
prihodu pa pride k njemu na pa-
rnik zastopnik parobrodne družbe
in mu izroči majhen zavitek. V
njem najde Healy zelo lep črn bi-
ser. Poslal mu ga je iz hvaležno-
sti stari Indijanec.

Vse zlate nitke, ki tvorijo veli-
ko mrežo, v katero je velikan ame-
riškega kapitalizma zavil indu-
strijski in uradniški življenjski
delež, vzel pod svojo kontrolo delni-
ce velikanskih industrijskih po-
djetij, dajal posebne ugodnosti pri
prodaji raznih bondev najvišjim
politikom in finančnikom — se
stekajo v Morganove roke.

Morgan more postaviti ali pa
odstaviti vsakega svojega družab-
nika v največji privatni banki na
svetu — v majhnem, neznatnem
dvanadstropnem poslopiju na Wall
St., kjer je nagradnena denarja
v gotovini in zveznih bondivih
vrednosti nad četrtilijona dolar-
jev. Njegova volja je najvišja.

Pogodba družabnikov je bila se-
stavljena po smrti Johna Pier-
pont Morgana, prvega vladarja
Morganove dinastije. Po tej po-
godbi more poglavar Morganove
hiše z eno sam okretinjo razpusti-
ti svoj kabinet dvajsetih družab-
nikov.

Pogodba je kot ustava, kake dr-
žave. Po tej pogodbi je dovoljeno
izpremeniti naslov John Pierpont
Morgan and Co. šele petnajst let
potem, ko ni nobenega Morganove-
ga naslednika v družbi banke.

J. P. Morgan je absolutni ear
svojega kraljestva. Vsakega svo-
jega družabnika more prisiliti, da
odstopi in Morgan sam odloči, ko-
liko banka izplača takemu parti-
nerju.

Ako nastane med družabniki
banke kak nesporazum ali spor,
je Morganova odločitev končno ve-
ljavna. Vsled tega ima Morgan
popolno kontrolo nad vsemi mili-
joni, ki so last njegove banke. V
tem bančnem podjetju mora biti
vedno kak potomec Johna Pier-
pont Morgana. Morgan ima po-
polno oblast odločiti, kako se raz-
deli med družabnike dobiček.

John Pierpont Morgan je tedaj
največji absolutni finančni kralj
sveta.

SING SING JE PRENAPOL- NJEN

Sing Sing, N. Y., 1. junija. — V
Sing Sing kaznilnici je sedaj 2523
kaznencev in kaznilnica je napol-
njena do zadnjega prostora. Vsled
tega bo warden Lawes tekom pri-
hodnjih dni poslal nekaj kaznen-
cev v kaznilnice v severnem delu
države.

KANADCI SO MLADI

Ottawa, Ont., Kanada, 2. juni-
ja. — Nad polovico prebivalcev
Kanade je starih izpod 25 let. Pri
zadnjem ljudskem štetju je bilo
izpod 25 let 5.331.991 prebivalcev,
nad to starostjo pa 5.044.795.
Skupno prebivalstvo Kanade
znaša 10.376.786.

V Kanadi je starih po 10 let več
oseb kot v kateri drugi starosti.
Po 10 let starih je 232.180, pod
enim letom pa jih je 202.688.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President L. Benedik, Trezor

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto vija na Ameriko in	Na New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Na tretje leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov.
Doplat brez podpla in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli
poslati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

PRESEDNIK IN KONGRES

Ameriški kongres je skoro brez vsakega ugovora po-
veril predsedniku Rooseveltu izredno oblast, katero baje
potrebuje pri izvedbi svojega programa.

Oblast, ki jo ima predsednik, je skoro diktatorska,
kar je edin primer v mirovni zgodovini Združenih držav.

Edinole v eni zadevi se kongres ni hotel brezpogojno
pokoriti predsednikovim volji.

Predsednik je prosil za dovoljenje, da bi skupno z
drugimi državami zamogel prepovedati izvoz orožja in
municije v državo, katero bi smatrali za kaliko svetov-
nega miru.

Senatni odbor za zunanje zadeve je prišel do sklepa,
da sme predsednik prepovedati izvoz orožja v vse dežele,
ki so pri sporu udeležene, nikakor pa ne sme po svoje do-
ločati, katera dežela je napadalka.

Da je bil ta sklep pravilen, mora vsako priznati, kdor
se spominja dogodkov, ki so se vršili med letom 1914 in
1918.

Brez dvoma je Franklin D. Roosevelt prežet z najbolj-
šimi in najbolj poštenimi idejami, toda pomisliti je treba,
kakšna nevarnost bi pretela deželi, če bi imel tako oblast
kot jo je imel v vojnem času predsednik Woodrow Wilson.

Kongres si hoče obdržati pravico, da odloča, kakšno
stališče naj zavzamejo Združene države napram evropskim
konfliktom.

Odgovornost, v kolikšni meri naj Združene države o-
stanejo nevtralne, je dosti prevelika za enega samega moža.

Po predsednikovem mnenju je napadalec tisti narod,
ki pošlje svoje vojaštvo v tuje ozemlje.

Ako bi imel predsednik pravico prepovedati izvoz o-
rožja, bi smel izvesti proti napadalcu tudi druge prisilne
odredbe, ne da bi se posvetoval s kongresom oziroma bi ga
vprašal za dovoljenje.

Od takih odredb pa do vojnega stanja je včas le en
korak.

Pred kratkim je vse kazalo, da bodo velesile izvedle
pritisk na Japonsko.

Ako bi se Amerika pridružila v tem slučaju evrop-
skim velesilam, bi bila kaj kmalu pahnjena v oborožen
konflikt.

Vsled tega je dosti bolje, da si tudi v bodoče deli kon-
gres predsednikom odgovornost za vojno in mir.

Iz Jugoslavije.

Število zdravnikov v Jugoslaviji.

Po statistiki, ki jo je objavilo
glasilo Veselovskega zdravni-
škega združenja, imajo v Jugo-
slaviji 4951 zdravnikov. V drav-
ski banovini je 493 zdravnikov.

Vol odkril bogat zaklad.

Tomo Šeremet iz Subače pri
Livnu je služil za pastirja na pla-
nini Krug. Nekega dne je opazil,
da so postali volji nekam čudno
nemirni. Napadle so jih bile ose
in ker si živali ni vedela pomagati,
je rinila z rogovi v zemljo. En vol
je zemljo tako razril, da se je na
površju v prijetno presenečenje
pastirja pokazal poln lonce zlati-
kov in srebrnikov. Tomo je de-
nar lepo spravil in molčal, nedav-
no ga je pa dobro zamenjal in
prodal. Prebivalstvo je prepra-
čeno, so denar zakopali hajduki, ki
so se potikali po ondodnih krajih.
Tomo, ki je bil prej roven dinar,
si je zdaj kupil lepo posestvo, od-
kupil je pa tudi vola, ki mu je
prinesel srečo.

Obsodba morilca invalida Novaka

V noči od 11. na 12. aprila je
bil na čisti pri Granešinskih No-
vakih blizu Zagreba umorjen in-
valid Filip Novak. Orožniki so
kmalu aretirali umora osumljenega
28-letnega Šimuna Mentzinger-
ja iz Granešinskih Novakov. Te-
dni se je moral zagovarjati pred
zagrebškim velikim senatom.

Obtožene je pri razpravi zatr-
jeval, da ga je Novak prvi napa-
del in da se je samo branil. Priče
so izpovedale, da je imel Novak
precej denarja s seboj in da se mu
je Mentzinger sam ponudil za spre-
mljevalca.

Zdravniki izvedenei so ugotovi-
li, da je bil Novak zavratno napa-
dan. Šimun Mentzinger je bil
obsojen na dosmrtno ječo. Zago-
vornik je vložil priziv.

Beg na smrt obsojenega kaznenca

Ponoči je na zagoneten način
pobegnil iz zaporov sodišča v Li-
bi Peter Marjanovič iz Dobroseli-
ca, ki je bil zaradi umora svoje
snabe obsojen na smrt. Zjutraj so
opazili, da je Marjanovič ponoči
pobegnil. Mož je prišel do ponar-
jenih ključev svoje celice, odprl
vrata in neopaženo izginil.

Obsojeni vohun se je po obsodbi
zastupil v sodni dvorani s strih-
nimom.

19. maja ob 11. dopoldne je dr-
žavno sodišče za zaščito države in
javne varnosti proglasilo razsod-
bo v procesu proti italijanskemu
državljanu Ludviku Rosniju iz
Vidma in jug. državljanu Hermanu
Friedmanu zaradi vojaškega
vohunstva. Obtožena sta bila, da
sta v korist neke tuje države zbi-
rala podatke v vojnih objektih in
ukrepih, ki se nanašajo na obram-
bo države. Proces proti obema vo-
honom se je vršil 15. in 16. ma-
ja. Sodišču je predsedoval kasa-
cijski sodnik Peter Jankovič, v
sodnijskem kolegiju pa je bil tudi
apelacijski sodnik dr. Stuhar iz
Ljubljane. Obtoženo je zastopal
državni tožilec dr. Djadrov. Ob-
tožena sta branila dva odvetnika.

Krivda Ludvika Rosnija je bila
jasno dokazana po izpovedi dru-
gega obtožene ter drugih prič ter
na osnovi objektivnih okoliščin.
Krivda drugega obtožene pa na
podlagi njegovega lastnega priz-
nanja in konkretnih dokazil.
Sodišče je oba spoznalo za kriv-
va. Obsodilo je Ludvika Rosnija
na šest let ječe, trajno izgubo
častnih pravic in trajni izgon iz
Jugoslavije. Friedmana Hermana
pa na tri leta ječe in izgubo čast-
nih pravic za dobo pet let. Obema
se v kazni vstaje preiskovalni za-
por.

Obsojeni atentatorji.
19. maja je bila končana raz-
prava proti Andriji Nenardiču in
tovarišem, ki so bili obtoženi za-
radi atentata na žandarmerijsko
postajo v Sukušanju. Obsojeni so
Andrija Nenardič na dosmrtno je-
čo, Josip Oljica na 8 let ječe, Av-
gust Dijan na 7 let ječe, Anton
Dražić na 3 leta ječe, Marjan Pe-
rišić na 16 mesecev strogega za-
pora, Šime Franič na 10 mesecev
strogega zapora ter Šime Dijan
na 6 mesecev strogega zapora.

Utemeljitev sodbe naglašajo, da
so obtoženci sodelovali pri prena-
šanju orožja in municije ter pe-
kelskih strojev iz Zadru.
Ko je Rosniju po razglasitvi ob-

sodbe odhajal iz sodne dvorane,
je vzel iz notranjega žepa skrito
dozo strihnina in jo použil. Ne-
mudno so ga prepeljali v bolniš-
nico, kjer je kmalu nato umrl.

Markovič umoril tudi Nezira
Hadžibajrića.

Uprava sarajevske policije je
prejela senzacionalno pismo, ki
odkriva se umor famoznega ban-
kega direktorja Markovića in
njegovoga pajdaša Miljkovića. Pi-
sma je moral pisati neki Črnogor-
ec. V njem je rečeno, da je bil
pred letom dni zaklan 'Nezir Ha-
džibajrić, ki je dobil 17 sunkov z
nožem. Njegovo truplo so pa vrgli
morilec v Dnavor. Pri njem so na-
šli 37.000 Din in dva zlata pisma.
Pisec senzacionalnega pisma
pravi, da je umoril Hadžibajrića
bančni direktor Marković, ki da
ima na vesti še več drugih umo-
rov. Sarajevska policija je res u-
gotovila, da je bil pred dobrim
letom iz Beograda brez sledu iz-
ginil neki Hadžibajrić.

Plaz prsti je premaknil hišo.

V Sarajevu se je zaradi dežev-
ja začel gibati velik plaz prsti, ki
je na vzhodni strani mesta pre-
maknil velik kompleks zemlje.
Plaz je premaknil hišo Izaka Le-
vija. Obstoja nevarnost, da bo ko-
ličina premaknjene zemlje zagr-
nila vso hišo. Policija in gasilec so
na delu, da z močnimi bruni pre-
prečijo nadaljnje gibanje zem-
lje. Vključ temu živi prizadeto
prebivalstvo v velikem strahu
pred grozečo nevarnostjo.

Z biciklom v Jerusalemu

bosta potovali iz Mihalja v sav-
ski banovini obrtnika Franjo Be-
lin in Mato Alvaj. Na pot se po-
dasta preko Beograda, Niša,
Skoplja in Grčije, od tamkaj s
parobrodom v Aleksandrijo in
druga mesta Palestine. Odobrenje
za svoje potovanje sta že preje-
la od banske uprave. Upata, da se
bosta do žetve vrnila domov.

Ladjedelnica v Splitu

je v Franciji nabavila velik pla-
vajoč dok za popraviljanje ladij
aveje tonaže. Ta dok je sedaj na
potu v Split pri Brestu in pripe-
je v Split te dni. S tem se bo jug.
ladjedelstvo usposobilo za nova de-
la in popravke skoraj vseh jug.
ladij.

36 ur pod vagonom orijent-
expresa.

V Osijeku so nedavno izsledili
vlomilsko tolpo, ki jo je vodil 23.
letni Stjepan Pae. Fant je hotel
že pred leti odpotovati v inozem-
stvo in iz Vinkovcev se je odpe-
ljal pod vagonom orijent-expresa
v Pariz. Na pariškem kolodvoru
so ga prijeli, a ko so spoznali, da
mu je šlo samo za brezplačno vo-
žnjo, so ga izpustili in mu dali še
20 frankov. Pozneje se je vozil
po Franciji večinoma brezplačno
pod vagoni.

ONIM, KI POŠILJAJO DENAR
V DOMOVINO,

naznanjamo, da je mogoče poslati vsoto do sto dolar-
jev brez vsake izjave, v kako svrhu je denar name-
njen. Tozadevna odredba je bila dne 17. marca od-
pravljena. Kdor hoče poslati več kot sto dolarjev,
naj podpiše spodnjo izjavo in naj nam jo pošlje z de-
narno pošiljateljico.

DECLARATION FOR MONEY ORDER

I herewith declare that Money Order No. _____ is
sent by me for the purpose of _____

and is not intended for the purpose of speculation, placing sav-
ings or making investment in a foreign country.
I certify that this transaction in no way contravenes the
act of March 9th, 1933, the executive order of March 10th, 1933
or any regulation issued thereunder.

(Purchaser's Signature)

(Date)

MI BOMO TOČNO IN HITRO IZVRŠILI VSAKO POŠILJATEV
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

AMERIŠKI POTNI LISTI

Naturalizirani ameriški držav-
ljan, ki hoče potovati v inozem-
stvo, more zaprositi za ameriški
pasport osebno pri klerku katere-
gačoli federalnega sodišča. V
mestih New York, Boston, Chic-
go, Seattle, New Orleans in San
Francisco pa imamo posebne pas-
portne urade, kjer se dobiva potni
list. Prosilec mora imeti pri se-
bi svoj državljanski papir, dve fo-
tografiji in \$10 v gotovini. To je
kar stane ameriški potni list. Pro-
silec mora privedi s seboj kot pri-
čjo kakaga prijatelja, ki mora tu-
di dokazati, da je ameriški držav-
ljan.

Veljavnost ameriškega pasporta
je sedaj omejena na dva leti. Pas-
port pa se more podaljšati za na-
daljni dve leti proti plačilu pri-
stojbine \$5. Državni departament
ima pravico izdati pasport, ki naj
bo veljaven za manj kot dve leti.
Ameriški pasporti se izdajajo
ameriškim državljanom, tukaj ro-
jenim ali naturaliziranim. Le v slu-
čaju teh zadnjih zakon omejuje
dobro, tekmo katere smejo ostati
v inozemstvu, ne da bi izgubili svo-
je ameriško državljanstvo. Ako
naturalizirani državljan ostane več
kot dve leti v deželi svojega roj-
stva in več kot pet let v drugi ino-
zemski deželi, se predpostavlja, da

je prenehal biti ameriški državljan.
razun ako more dokazati, da je
ostal dlje časa v inozemstvu radi
neizogibnih in tehtnih vzrokov in
da namerava povrniti se v Zdrže-
ne države. Kot splošno pravilo ve-
lja, da konzuli ne smatrajo, da je
kdo prenehal biti ameriški držav-
ljan, ako zaprosi za pasport, da se
povrne v Združene države.

Posebna pravila pa veljajo za
one, ki so bili nedavno naturalizi-
rani. Oni sicer tudi lahko dobiva-
jo pasport in odpotujejo v inozem-
stvo, ali ako tekom prvih petih
let po naturalizaciji začnejo sta-
novati v inozemstvu kot stalni re-
sidenti (ako dobijo tam kako me-
sto ali odprejo kako trgovino),
smatra se, da so dobili svoje ame-
riško državljanstvo na goljufiv
način, kajti državljanska prisega
vključuje obljubo, da bodo tukaj
stanovali. Konzuli smejo ovaditi
takega državljana naturalizacijski
oblasti, ki tedaj začne postopa-
nje za izbris državljanstva. To ve-
lja za naturalizirane državljane
tekmo petih let po naturalizaciji,
ki so se za stalno preselili v ino-
zemstvo. Oni ne smejo storiti nič-
esar, iz česar bi se lahko sklepalo,
da so se nastanili v inozemstvu.

FLIS.

VELIKE POKLICNE SPREMEMBE

V tej masinski dobi ljudje, ki
so bili izurjeni za kako posebno
stroko, najdejo dostikrat, da si
morajo poiskati zaslužek v drugih
strokah, ki so jim nove in za ka-
tere nimajo izkušnje. Statistike
pokažejo, da več kot 20 odst.
ljudi dela v poklicih, ki so bili
pred kakimi dvajsetimi leti popo-
lnoma nekaj novega. Bržkone sto-
jimo pred spremembami v indu-
striji in trgovini, ki bodo odprle
pot v popolnoma nove poklice.

Ljudsko štetje od leta 1930 raz-
odeva zgodovino obširnih gospo-
darskih in socialnih sprememb, ki
so se razvile tekom desetletja po
vojni. Ljudsko štetje je bilo izve-
deto leta 1930, torej za časa ko de-
presija ni še bila v polnem razma-
hu. Ko industrija zopet oživi, bo
mo videti bržkone še večje spre-
membe v poklicnih strokah.

Ljudsko štetje pred vsem poka-
zuje, da delavci ne silijo več v to-
varniško industrijo ali v poljedel-
stvo, marveč v prometne poklice,
učne poklice (profesije), hišno
delo in pisarne.

Število delavcev, zaposlenih v
tovarniških in mehaničnih indu-
strijah, je sicer naraslo od 12 mi-
lijonov leta 1920 na 14 milijonov
leta 1930. Ali odstotek delavcev v
teh industrijah je padel. Ti delav-
ci so leta 1920 tvorili 30.8 odst.
vseh delavcev, leta 1930 pa le 28
odstotkov. V nekaterih industrijah
ni število delavcev padlo le relati-
vno, marveč sploh je manj ljudi
posvečenih dotični stroki. (Te sta-
tistike seveda se ne ozirajo na se-
danjo nezaposlenost, marveč na
poklice delavcev). Tako smo imeli
manj delavcev v gozdarstvu in ri-

barstvu. Tudi število rudarjev je
znatno padlo: od 1,090,000 leta
1920 na 984,000 leta 1930.

Od vseh prebivalcev delaje je za
zaslužek 48,800,000 (nezaposleni
so vključeni). 22 odst. izmed teh
je bilo ženskega spola. Doseg je
poprej so žensk tvorile le 25.0 ad-
stotkov zaposlenih prebivalcev.
Največ žensk je bilo najti v hiš-
nih in osebnih službah, pisarniš-
kov, tovarniških in mehaničnih indu-
strijah in v profesijah. Statistika
pokaže, da ženske zapuščajo si-
varnice in klobučarstvo in da si-
lijo čim dalje v profesionalne po-
klice. Število šivilj je padlo v de-
setletju od 236,000 na 158,000 in
klobučark in slaničark od 73,000
na 45,000. Na drugi strani je šte-
vilo odvetnic raslo od 1738 na
3385, število pisateljic in časničark
se je podvojilo in število profesio-
ric je poskočilo od 10,075 na
20,131. Tudi število pisarniških de-
lavk je znatno naraslo.

Razvoj novih industrij je raz-
viden iz dejstva, da 89,000 delav-
cev je delalo v postajah za gazo-
lin, dočim leta 1920 ta stroka je
bila tako malo pomembna, da jo
ljudsko štetje ni navedlo kot po-
sebno stroko. Leta 1930 je bilo
975,000 šoferjev napram 285,000
deset let naprej. Na drugi strani
je število pripreznih voznikov pad-
lo od 420,000 na 111,000 in kova-
čev od 1925,000 na 124,000 ter šte-
vilo tramvajskih konduktorjev od
64,000 na 36,000.

Odtok prebivalstva iz dežele v
mesto — končno zaustavljen od
depresije — pokaže dejstvo, da
leta 1930 je bilo 10,472,000 zapo-
slenih v poljedelstvu ali pa 21.4%
vseh zaposlenih, dočim leta 1920
jih je bilo 10,666,000 ali 25.6%
vseh zaposlenih ljudi.

Število ljudi, zaposlenih v trgo-
vini, se je povečalo od 4,256,000
na 6,081,000 oziroma od 10.2% na
12.5% vseh zaposlenih. Čez štiri
milijone ljudi je bilo v pisarniških
službah — 8.2% izmed vseh zapo-
slenih napram 7.5% pred deseti-
mi leti. Istočasno je število vseh
profesionalnih ljudi raslo od
2,171,000 na 3,254,000 (6.7% vseh
poklicev). Leta 1930 je ta dežela
imela namreč 75,300 gledaliških
igralcev, 22,000 arhitektov, 57,265
umetnikov, 64,290 pisateljic, 47
tisoč kemikarjev, 160,600 pravni-
kov, 165,000 glasbenikov, 153,000
zdravnikov, 1,044,000 učiteljev,
226,200 tehnič. inženirjev, 294,100
bolničark itd.

Razvoj industrij je bil tudi od-
govoren za novo "industrijalno
mapo". Znatna mesta so nastala,
kjer pred desetimi leti so bile le
male naselbine. Tako je Dearborn,
Michigan, imel leta 1920 le 2500
prebivalcev, a sedaj je mesto 50
tisoč prebivalcev. Aliquippa v
Pennsylvaniji je poskočila od 3 ti-
soč prebivalcev leta 1920 na 27,000
leta 1930. Lesna industrija je u-
stvarila mesto Longview, Wash-
ington, kjer pred desetimi leti ni
bilo nikake naselbine sploh.
In tako vidimo vsepovsod, kako
velikanski vpliv ima industrija na
prebivalstvo.

FLIS.

Peter Zgaga

Ko sem se včeraj opoldne vra-
cal proti domu, mi je zadonel na-
sproti prešeren smeh.

— Čakaj — sem pomislil —
kdo se smeje tako?

— Nisem ga mogel takoj ugotovi-
viti.

Sele, ko stopim v kuhinjo, za-
gledam pri mizi mojega prijate-
lja Pavleta Zalaznika.

Iz Elk Creeka jo je primahal,
ker mu je bilo dolgočas po Home-
steadu.

Lani je v Elk Creeku kupil far-
mo in mi je pripovedoval, da ima
silno dela. Od jutra do večera ga-
ra in trpi.

— Koliko imaš pa živine? — ga
vprašam. — Strašno dosti živine
— je hitel pripovedovati. — Se-
demindvajset starih kokoši in pet-
deset piščencev. In dva prašiča,
pa tudi nekaj jabolčnika in čreš-
njeveja, da človek bolj prijetno spi
po trudoplnem delu.

Se vedno je krepak in mlado-
sten, in bi mu nihče ne verjel, da
je že petdeseto prekočnil. Njega-
va močna kovaška roka se je na
farmi čudovito omečala.

— I, kaj pa vendar delaš? — ga
vprašam.

— Za kokoši bom nov kurnik
napravil — mi je razlagal. — Dva
mesece ga že delam in še dva me-
seca ga bom. Če po dveh mesecih
ne bo gotov, ga bom pa še dva me-
seca.

Na vprašanje, kako se mu go-
di, mi je kratko in prav po vrhu-
ščico odvrnil: — Ko solnce piše-
ka, v senci ležim, kadar začne de-
ževati, pa pod streho stopim.

Iz Worcestera, Rosehoma in
Cherry Valley mi je prinesel Pav-
le prelepe pozdrave in nešteto va-
bil, naj pridem julija meseca gori.
Hvala za pozdrave in hvala za
vabila. Bom poskusil, če bo šlo.

Te dni bo podpisana v Rimu po-
govda med štirimi velesilami. Po-
govda določa, da deset let ne sme
izbruhniti v Evropi nobena voja-
na. Podpisali jo bodo zastopniki
Francije, Anglije, Nemčije, v
imenu Italije jo bo pa podpisal
Mussolini.

Mussolini — čuvaj evropskega
miru!
Ali ste še kdaj slišali, da bi ko-
zel dobro vrtnaril?

Ponovno sem se prepračil, da
moj glas ni upijčega v puščavi.
Zadnji teden sem tako mimo-
grede nekaj omenil o slamičih,
slamičarjih in o seziji slamič-
ništva v splošnem.

Pred leti sem domneval, da so
slovenski slamičarji v New Yorku
moje prijatelji. Z nekateri
mi izjemami seveda.

Ko se je prejšnje čase približal
meseč maj, sem imel toliko slami-
čnikov, da me je večkrat mikalo
kje v Downtownu mali štorček
odpreti.

Letos je bilo pa prijateljstva
konec, kakor bi odrezal. Niti ene
se ni oglasila in niti obžalovala ni
nobena ter se opravičevala, da je
postala žrtve razmer ter da ji ni
mogoče.

Ze večkrat sem namigaval, da
se na ženske ni zanesli. Danes pa
pribijem, da se res ni mogoče za-
nesti nanje.

Povsem drugače je s prijatelji.
Jim Musić mi je poslal slamič,
kakoršnih se malo vidi na new-
yorkem Broadwayu. Če bi tudi
Jim pozabil name, bi moral grdo
plešo kazati desetmilijonskemu
mestu. Ali bi ne bilo to strašno po-
hušanje, posebno zate, Marjan-
ca?

V New Yorku je bilo dobro pi-
vo naprodaj, odkar je predsednik
Roosevelt priporočil prodajo.

Oblasti so dajale tozadevna do-
voljenja restavrantom, hotelom,
apotekam, lunchroomom, soda-par-
lorjem in sploh slehernemu, ki je
za dovoljenje vprašal.

Dne 1. junija so bile pa veljav-
ljene strožje odredbe. Pivo sme
biti naprodaj edinele v restavran-
tih, hotelih in takozvanih "beer-
gardnih".

Posledice te odredbe so se kaj
kmalu pojavile.

Zdaj moreš dobiti pivo pri vsa-
kem koštarju in žnidarju, pri vsa-
kem brivcu in grocerju in v vsa-
ki beznici.

Poleg piva je pa tudi dosti vina
in žganja na razpolago.

Polovničarstvo se nikjer ne ob-
nese. Polovična odprava prohibi-
cije je najboljši dokaz za to.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE-
MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO
DNEVNEM KURZU

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MIRKOVA ZADNJA POVEST

Tako si tedaj, naš ljubi Mirko, možko držal besedo in v evetnem mesecu maju prišel domov. Samo da se nisi nasmilil v domači hiši, kjer so ti pripravljali fantovski kamriec, prijazno kamriec, ki ima okna na vrt. Šel si le oddaliti mimo očetne hiše, se ozrl proti njej, se po svoji navadi nasmehljaj zavahnil v roko v pozdrav, pa nadaljeval svojo pot po ravnem polju, dokler nisi slednjič sredi božje vije našel izbranega koticika in legel vanj. In ni pomagal, jek in stek tako milih ti svojcev, ne sreni detet zvestih tovarišev, ne vseh drugih, ki smo se zbrali okrog tebe in te klicali: leži si nam! Pa ti bodi tedaj počivaj in snivaj. Jaz pa hočem prav tiho pripovedovati povest, ki se ti bo morda zdelo znana.

Bila sta mlada oče in mati, ki se jima je rodil prvi otrok in sta mu dala ime Mirko. Potem so prihajali bratje in sestre in vsi so imeli mehko posteljico in bel kruh. Od vsega početka pa je prežala zla sreča in jih neke vse skupaj pognala pod rodne strehe, praznih rok, gole in lačne. Tedaj je odšel oče po svetni iskat kruha, mati pa se je z otroci zatekla v mrzlo najeto izbo zapuščene predmestja. — Oče je hodil in hodil in slednjič prišel do bogatega moža, ki mu je izročil važno službo. Bilo je to v trenutku, ko je v njem že prekipela bridkost do vrha in je stegal po njem obup svoje mrzle roke. Ves redosten je oče naznanil svojim milim družinice so bili porušeni, ostala je brez hranitelja in hranitelja in se iz predmestja izselila na kmeto, v hišo samega strica, ki ga je bila med prvimi zakrila galiska ruha.

Na kmetih revščina ni bila manjša, pač pa so bili otroci, ki so se najraje stiskali okrog mame, toda vami pred strupenim dihom poljušanja. Posebno Mirko, ki je bil najstarejši in posebno bistra glava. Mame je bila vedno bolhna in zaradi pomanjkanja in vsega nepopisnega gorja večkrat blizu smrti; tako je moral Mirko prevesti velik del domačih opravil na svoje šibke rame. Šolo je obiskoval le neredno, a bil je vendar vedno med prvimi in učitelj so ga zelo ljubili. Najljubša zabava so mu bile knjige: povesti in pravljice, ki jih je veliko znal. Bral je tudi po poti.

Pripetilo se je, da je morala mama za dolge tedne v bolnišnico,

Tedaj je bil dvanaest- trinajstletni Mirko svojim bratem in sestricam oče in mati. Ravno jih je, jim klical, jih vzgajal in vsak večer molil z njimi rožni venec in nešteto očenašev za bolno mamec in očetna na fronti. Včasih jim je zjutraj dečal: "Otroci, ali naj vstanem in skuham močnik ali pa vam pripovedujem povesti?" In takoj se je oglasilo od vseh strani: "Mirko, povesti, povesti, prosimo!" In Mirko je začel zajemati iz tajnega sveta svoje duše in pripovedoval in pripovedoval, da so potekale ure kakor minute in je minul dan in prišel večer, da otroci niti opazili niso. Tako jih je duševno nasitil, da so telesno lakoto pozabili. Sam Bog je bil s temi otroci in je videl v njih nedolžna sreča. Bil je z njimi, ko so stradali in trpeli vsakršno pomanjkanje ter ob večerih v strahu in upu prisluškovali v noč, ali se ob hiši ne oglasi materina ali očetova stopinja. Ljubil jih je in jim s svojo vsemogočno roko dušno obvaroval smrti očeta in matere.

Tako so Mirko v črnih vojnih letih potekala zorna mlada leta. — Slednjič, po neskončno dolgem času, je bilo vojne vendarle konec in Mirko oče je prišel domov. Želja učiteljev in Mirka samega, da bi se dalje šolal, se pa vendar ni mogla izpolniti. Bil je najstarejši in potrebovali so ga doma; žrtvovati se je moral za mlajše. Ob večerih, ko je prišel iz službe v mesto, je oče Mirka učil kolarstva, da bi mogel kasneje postati samostojen mojster. Mirko se je igranje izučil očetovega rokodelstva in obiskoval tudi nadaljevalno obrtno šolo, kjer so se učili njegovi nadarjenosti. Toda kaj bi Mirko v kolarstvu in hrepenenju krili svojega srea? Želja po višji izobrazbi ga ni zapustila, in ko je postal pomočnik, se je začel zasebno učiti. Tedaj je bil pa že tudi dorasel za vojaško službo in prišel je k mornarici. Tu se dolgo ni mogel odločiti za kako posebno pango, dokler ga ni nerazdružljivo priklenilo nase letalstvo — saj pravijo, da je v letalstvu največ resničnih poklicev. Tedaj je njegova duša neomejeno razmahnila svoja mlada krila in si upokorila mrtvi stroj kakor živo, ubogljivo bitje.

Ko je nekoč vozil častne goste, je neka gospa opazila, da nosi njegov aeroplan številko 13. Prestrašila se je in odstopila. Ko pa se je ozrla na pilota in videla njegovo mienost in hladnokrvnost, tedaj se ni več pomišljala in mu kasneje v dnevnem tisku napisala v spomin tople besede. — Če je Mirko kdo spomnil na nevarnost, ki vsak trenutek preži na letalec, je odgovoril: "Najlepša je letalecova smrt!" In lepega majskega jutra, ko se je bil vzpel ves božder in smel, da se znova pomeri z naravnimi silami, se je iznenada spustila do njega, ga nežno objela in odvedla s seboj kraljevska nevesta: Letalecova smrt.

Ko so ga potegnili iz sinjih v. da, so našli na njegovem srečnem pismo, katero so mu bili pisali doma-

či za velikonoc: vsi, od očeta in matere do najmanjše sestrice, vsak je bil lastnoročno napisal, kar je najmilejšega vedel in znal. Ob to pismo so udarjali zadnji utripi Mirkovega srea.

Potem so ga odnesle nežne tovariške roke in ga vsega prekrile z najiskim cvetjem in Kotorska Bojka ga je častno spremlila, ko je odhajal na večni dopust. Domačija ga je sprejela z enako častjo in v svojo ljubeznijo. Pokopali so ga v domači zemlji in njegov grob bodo negovale ljube domače roke. Zares, prelepa je letalecova smrt, ko v srečo se evete in na livadi klijajo maj.

T. J.

100 LETNICA PARNE PIŠČALKE

Leta 1833 je zavozil vlak na progi Leicester - Swannington v voz, ki sta ga vlekla dva konjica, in ga popolnoma zdobil. Strojvodje so imeli v onih časih piščalke, s katerimi so opozarjali voznike in pešce na vlak. Nesreča je zelo razburila prebivalstvo in ljudje so zahtevali, na oblasti poskrbe, da bodo varni pred železniškimi nesrečami. Oblasti so se obrnile na železniško upravo z zahtevo, naj ukrepe vse potrebno v varstvo ljudi.

Železniški ravnatelj je povabil k sebi Stephensa in se posvetoval z njim, kako bi najhitreje odstranili nevarnost železniških nesreč. Med pogovorom je prišel ravnatelj na misel, da bi lahko pihala v piščalko para. In slavni izumitelj se je takoj lotil dela. Izdelovalec godbenih pihal je takoj izdelal kovinsko cevko, ki jo je Stephenson pritrdil na kotel lokomotive. Čez nekaj dni je bila parna piščalka izdelana. Poskusj so se obnesli tako dobro, da je železniška uprava takoj premislila vse lokomotive s parnimi piščalkami. Pozneje se je seveda oblika prvotne piščalke močno izpremenila.

NEMŠKI RADIO V PRAGI

Českoslovaški minister za narodno zdravje dr. Spina je te dni govoril v praškem radiu o predmetu "Radio in politika". Nemeem je prinesel veselo vest, da so českoslovaški oficijelni krogi uvideli, da je treba českoslovaškim Nemeem dovoliti posebno radijsko postajo. — Najpreje so Nemei lahko oddajali na praški postaji po četrt ur, pozneje pol ure, v zadnjem času tričetrt ure; toda Nemei so se kljub temu čutili ponižane pred Čehi in Slovaki. Vlada namerava zaenkrat dovoliti Nemeem še daljšo uporabo radia, dokler ne bo končno dovolila samostojno nemško postajo. Dr. Spina je dejal, da ne bo ta postaja velikega pomena samo za Nemeem, temveč tudi za Čehi in njihovo kulturo, ker bodo po nemškem radiu v prevodu lahko oddajali najboljše českoslovaška dela.

CENA

DR. KERNOVEGA ĐERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stano name

\$2.—

Narokito ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18th Street New York, N. Y.

Naši v Ameriki.

Po dolgi bolezni je umrla v Clevelandu Mary Lavrič, rojena Dremel, stara 40 let. Rojena je bila v vasi Velika Hliva Gora, fara Kopa. V Clevelandu je bivala 23 let. Zapuščala soproga, sina in tri hčere.

— Frank Jasilevic je bil v ponedeljek ubit v tovarni American Steel & Wire Company v Clevelandu. Kos razbeljene žice, katero je vrtil okoli kolesa se je mahoma zapletel okoli njegovega vratu in mu prerezal žile. Bil je mrtev, predno so ga pripeljali v bolnico.

— V ponedeljek zvečer je preminul v Clevelandu za operacijo na slepiču Josip Ogrin, star petnajst in pol leta. Zapuščala poleg žalujočih staršev dve sestri in tri brate.

— V Detroitu je umrl Valentin Pirnar, v Denverju, Colo. pa je umrl John Traven.

ŽRTEV OTROŠKE IGRE

Pred kratkim je našel neki delavec v okolici Prage na polju mrtvega 13-letnega dečka z zvezjo rano na čelu. Gre za sinčka F. Kratochvila ki se je z dvema tovarišema igral na polju. En deček je prinesel dve flobertovki, ena je bila stara in obrabljena, druga pa še čisto nova. Dečki so dobili nake tudi naboj, ki pa so bili vsi stari. Šli so se Indijance in ko je prišel na vrsto Kratochvil, da bi igral v stanovanju napadnega Buffalo Billa, se je dal tovarišema privezati na stol in že mu je grozila smrt, ko je nenadoma pognal pištoli in ustrelil po svojih sovrznikih. Iz ene pištole se je samo posvetilo, ker v naboju ni bilo šibera naboj v drugi se pa sploh ni sprožil. Potem je izročil deček pištoli svojim tovarišema, češ, da je premagan in da naj ga ustrelita. Idijane sta vzela pištoli, namerila nanj in ustrelila. Ena pištola se ni sprožila, drugi strel je pa počil, deček je kričnil in se okrvavljen zgrudil.

Na policiji dečka nista mogla točno povedati, kako se je odigrala tragedija. Nesrečni deček ni bil takoj mrtev. Tovariša sta ga odvezala od stola in ga odvedla na polje, kjer sta pustila ranjenega tovariša. Ponoči, ko ga je začela rana močno skleteti, je zlezel iz šotora na polje in se je vrnil šele po polnoči, zjutraj so ga pa našli mrtvega.

DOŽIVLJAJ POD VLAKOM

Pred dnevi so se vračali štirje mladeniči iz okolice Curila domov z neke veselice. Da bi se skrajšali pot, so jo udarili skozi železniški predor. V predoru pa jih je presegel vlak, ki je pridrvel po progi. Niso si vedeli drugače pomagati, kakor da so se brž vrgli pod vlak med tračnice. Pri tem pa je eden izmed četvorice zavzel tako nerečno pozicijo, da mu je kolo odrezalo roko. Izkrvavel je preden so ga utegnili rešiti. Trije njegovi tovariši so ostali živi in zdravi, doživeli pa so takšen strah, kakršnega si ne želijo nikoli več v življenju.

V življenju mladosti

Spisal FRANK TROHA

(Nadaljevanje.)

Milka mu je pisala, da ji je bilo strašno hudo za očetom. Sama ni mogla več ostati v hiši. K sebi je vzela neko žensko starejših let, ki je bila samska in osamelca. Nadejale ga je Milka rotila, naj skuša čim prej priti domov in da mu ni treba gledati na bogastvo, ki ga tako in tako nikoli ne bo dosegel.

Dnevi, tedni in meseci so pretekali. Tonetu se je pa čas zdel kratak; misel za skorajšnji povratek v domovino je bil zopet opustil. Prihraniti je hotel še več denarja, ter se vrniti domov. Milki je bolj poredko pisal, češ, kadar dospem domov, ji bom pa vse ustmeno belj natančno razodel.

Nekega dne je pa obstal, kot zalet od strele. Dobil je pismo, ki pa ni bilo od Milke. Pisala mu je ženska, ki jo je Milka vzela k sebi.

Dragi prijatelj, Tone! Zelo se boš prestrašil mojega poročila. Samo toliko ti omenim, kakor mi je znano. Nekaj dni je bila Milka silno otožna. Večkrat sem jo opazovala, ko je imela objokane oči. Nekaj hudega jo je mogoče težiti, meni pa nikakor ni hotela povedati. Ko sem bila pa nekega večera vrnila, Milke ni bilo doma. Na mizi sem zagledala listek, s sledečo vsebino: Draga Reza! Oprostite mi, ker Vam nalagam nepotrebnost. Jaz sem odšla, in mi ne morem ne sme nikoli več videti. On je ugonobil moje življenje in me napravil nesrečno za vedno. Ne maram ga nikdar več videti. Rada bi Vam povedala vzroke, pa ne morem. Prosim, čuvajte posestvo, do kler se ne povrne. Pišite mi takoj, naj pride domov in naj si uredi kakor ga je volja. Ostajam Vam u dana Milka.

Ko sem prebrala, nisem vedela, kaj bi začela. Jokala sem in se izpraševala: Kaj je z Milko? Kam je šla? Morda ni več živa? Vsako vrstno hloodje so mi rojile po glavi. Kakor razvidiš, sem sedaj sama na Tvojem posestvu in ga oskrbujem kakor vem in znam ter kolikor je v moji moči. V sled tega je nujno potrebno, da prej kot mogoče prideš domov. Več Ti ne morem razodeti, zato zaključim to žalostno pismo ter Ti ga v največjem strahu pošljem, ker slutim, kako bitko te bo zadelo. Z Bogom ostajam in Te najlepše pozdravljam do skrajnjega videnja. Terezija Čep.

Mnogo razočaranj in drugih neprijetnih doživljajev je že Tone preživel toda pismo, v katerem mu je bilo razodeto, da je njegova Milka odšla kdove kam, ga je tako vznemirilo, da ni trenutno niti vedel kaj je z njim in kje da je.

Prijatelj Matevž ga je v strahu opazoval ter je takoj vedel, da je moralo biti v pismu nekaj strašnega. Izvedel je pa kmalu vse, kajti Tone mu je pomolil pismo rekoč: Na, čitaj!

Ko je tudi Matevž prebral pismo, je bila zanj stotaka uganka vsa

vsečina in sam ni vedel, kaj bi Tonetu rekel in svetoval. Edino kar mu je mogel reči, je bilo, naj se nekaj dni počaka, gotovo bo prišlo drugo obvestilo, v katerem bo vse bolj razodeto in pojasnjeno.

Tone je pa rekel, da nikakor ne more več obstati in da mora takoj na pot.

Matevž mu je pa še naprej dajal povedal, da bo še slabše, zanj in lahko bo še bolj razočaran. Na vsak način bi bilo najbolje, da saj še dva tedna počaka, kajti gotovo bodo pozvedovali za Milko, kam je šla in če je še živa.

Tone je rekel Matevžu: — Ako se ni sama ugonobila, mora biti še živa. Kolikor razumem, misli, da več zanj ne maram. Nič drugega ne more biti kot to: Milko je najbrž kdo nalagal, in vrag vedi, ona je morda vse verovala. Zadržuje nimen tako pogosto pisal in denarja ni sem več pošiljal. Ona me je pa ne prestando opominjala, naj se prej ko mogoče vrnem domov. Nekdo ji je najbrž natvezil, da je z menoj vse drugače nego je v resnici, zenske se pa tako in tako bolj lažkoverne.

— Verjamem, zato je pa najbolje, da tako napraviš kot sem ti že rekel.

— No, te bom pa poslušal in bom počakal še nekaj dne če se mi ne bo prej zmešalo in me boste odpravili v norišnico namesto domov!

Saj ni tako hudo, kakor si misliš. Če je Milka še živa, jo boš že našel, če je pa mrtva, Bog ne daj te nesreče, ti pa tudi nič ne poмага, ako prideš domov nekaj dni prej ali pozneje.

Tone se je odločil počakati še nekaj dni, kakor mu je Matevž svetoval. Čakal ni pa dolgo, kajti kmaj peti dan je dobil že drugo pismo. S tresočima rokama ga je odprl in začel čitati:

— Dragi Tone! Ne vem, če Te bo to pismo še dobilo v Ameriki ali ne, vsekane sem Ti napisala teh par žalostnih vrstic. Groza me je obsela, ko sem prebrala za pero, da Ti neznanim, da Milke ni več med živimi!

Priloženo pisanje Ti bo vse razodelo, kaj in kako se je zgodilo z njo. Pismo mi je poslala neznana ženska z Dunaja. Tako sem tudi dobila Milkin kovčeg, nekaj njene obleke in nekaj drugih reči. Jaz sem vsa objokala in se nikakor ne morem potolažiti. Nič manj mi ni hudo kot bi mi lastna hčerka umrla. Nobenega obzanka nimam več na tvojem domu, zato nestrpno pričakujem Tvojega prihoda.

— Z Bogom, težko pričakujoča Te, Terezija Čep.

(Dalje prihodnjic.)

MONTE CARLO V KRIZI

Pravljica o srečnem Monte Carlu se bliža svojemu koncu. Kakor poročajo iz Nice, so dohodki slovitne igralnice padli na najmanjšo mero. Vodstvo igralnice je pravkar izdalo poročilo igralne banke za zadnje leto. Dohodki igralnice znašao 15 milijonov frankov, davki pa so tako visoki, da bodo dobili delničarji prav skromno dividendo.

Vodstvo podjetja se čuti primorano odpustiti polovico osebja. Tudi restavracije bodo opustili, ker igralni ne zmorejo več visokih cen za pojedine. V zadnjem času so posejali igralnico le še Francozi in Španci. Nemei, Angleži in Američani so dočela izostali. Danes ne pride v Monte Carlo nihče več zaradi igralne strasti. Vsakdo sede k igralni mizi v poslednjem upanju, da se bo okoristil sam.

Ravnatelj igralnice je poročal, kako se je Monte Carlo veselil prihoda nekakega ameriškega milijonarja. Ko pa je bogatin izgubil 100 dolarjev, je vstal od mize ter izjavil, da gre rajši na sprehod.

NATAKAR - NATAKARICA - VOHUN

Iz Marseilla poročajo o zanimivi špijanski zgodbi. V malem pristanišču Cassis so aretirali lepo natakario, ki so jo gostje klicali za Suzano. Ko so na policiji preiskali to lepo natakario, so ugotovili, da je možka. Suzana je pred policijo izpovedala, da je dijak in da se imenuje Schwindelhammer. Podjetnik dijak je izjavil, da je iskal v uradu generalnega štaba, toda tam ga niso hoteli, češ, da ni sposoben za vohuna. Dijak je nato sklenil, da bo z dejanjem pokazal, da ima vse spretnosti vohuna. Zato se je preoblekel v deklico in stopil v službo pri nekem policijskem komisarju in svojo službo kot sobarico prav dobro opravljal. Potem je stopil v službo kot natakario. Zdalj so ga aretirali. Policija njegovim besedam ne verjame in ga je zato obdržala v zaporu.

VODNIKOVE KNJIGE za leto 1934

lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam \$1. in knjige Vam bodo poslame naravnost ne dom.

Naročila sprejema:

"GLASNARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. V sled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potna liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,
ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Vsakouvrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

DEŠČINA

ROMAN
IZ
ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

35

— Trpljenje bom seveda zelo potreboval. Zapretil mi je že z nekaterimi strogimi odločitvami. Danes zjutraj mi je rekel, da naj bom pripravljen, takoj, ko bo odprta oporoka starega očeta, kar te bo zgodilo jutri, da se takoj preselim v njegovo hišo — in Eva Marija tudi. Tega ne bi mogel prenesti, gospod doktor, vsak grizljaj bi se mi vstavljal v ustih, in vsak dih bi se mi zdel zastrupljen. Ne, — rajši grem od tu, pri vsem tem, kakor so mi ljube Rodenbergove tovarne in kakor bi nered pustil svojo sestro.

Poln skrbi in prestrašen ga pogleda Ralf.

— Kaj pa hočete proti temu napraviti?

Henrikove prsi se dvignejo.

— Hvala Bagu, s tem je ustrelil v zrak. Oba, moja sestra in jaz veva, da je stari oče v svoji oporoki določil drugače. Samo Eva Marija in jaz veva natančno za vsebino oporoke in Artur Mertens bo doživel nekaj razočaranja, kajti o tem mu ni nicesar povedal, četudi mu je drugače povsem zaupal. Po določbi te oporoke postane Rodenbergova vila z vsem pohištvo in pritlikinami moja last in last Eve Marije, v poravnava za to, da je stari oče sezidal za svojo teto vilo Melanijo in jo opremil s pohištvo. In ker je stari oče vedel, da se posebno ne razumeva z Jolando in Egonom, nama je hotel prihraniti, da bi morala živeti skupaj z Mertensovo družino, kar bi se drugače po Mertensovi želji prav gotovo zgodilo. Zato je določil, da naj obdrživa svoje stanovanje v Rodenbergovi vili, dokler sama nečeva imeti drugače. Poleg tega je Eva Marija, hvala Bogu, že tudi polnoletna in ni več odvisna od Mertensa, kakor sem žalibog jaz. Za slučaj, da se moja sestra poroči, naj se prijateljsko domenim z njo za svoje sobe. Za sedaj na to ni misliti. Stari oče je dobro vedel, da med Evo Marijo in menoj ne bo prišlo nikdar do prepira. Zato sva zavarovana proti prisilni odločbi Arturja Mertensa. Moja sestra seveda se ne bi nikdar hotela preseliti v vilo Melanijo, toda Mertens ve, da me samega ne bi nikdar pustila in tako bi z menoj dobil tudi njo pod svojo oblast.

Ralfove oči začare.

— Velika sreča, da je to mogoče preprečiti. Kako je to dobro, da je vaš stari oče to določil v svoji oporoki. To bo pa veliko razočaranje za gospodo ravnateljico Mertensa.

— O, glede oporoke bo doživel še druga velika razočaranja. Pred vami nimam nikakih skrivnosti, gospod doktor, zato smem tudi o tem govoriti, ko stari oče ni več pri življenju. Artur Mertens misli, če le mene dobi pod svojo oblast, da bo neomejen gospodar Rodenbergovih tovarn. Toda v tem se moti, kajti naložene so mu velike obveznosti, do gotovega časa, ko se približno strinja z mojimi petindvajsetim rojstnim dnem. Veste, da je stari oče imel sina edinega, ki se je z neko ladjo potopil. Moj stric Ludvik je pri nekem dijakem pratepu imel nesrečo, da je nekega človeka tako nesrečno zadela, da je umrl. S pomočjo starega očeta je stric Ludvik pobegnil najprej na Španko in je tam šel na ladjo, da se odpelje v Južno Ameriko. Toda parnik se je potopil in vsi ljudje so utonili, razum dvoh monarjev, ki sta sporočila o nesreči in izpovedala, da so vsi drugi utonili. Stari oče pa nikdar ni opustil upanja, da si je njegov sin na kak način rešil življenje in da je hotel samo ostati pozabljen, da bi očetu prihranil nemir in strah, da bo moral njegov sin nekega dne vendarle pokoriti se v ječi za svoj greh.

Henrik pripoveduje Ralfu o zadnjih besedah starega očeta in nato pravi:

— Iz tega morete razvideti, gospod doktor, da moj stari oče do svoje zadnje ure ni opustil svojega upanja. Še v svoji smrtni uri je videl pred seboj svojega sina živega in — mislim, da mu je bila njegova zadnja ura lahka in srečna. V svoji oporoki pa ni postavil ravno mene za prvega dediča, temveč strica Ludvika in k temu so pridejane še različne določbe, ki Arturju Mertensu onemogočujejo, če bi mogel mene prezreti, da bi vsa oblast pritegnil na sebe. Šele, ako se stric Ludvik dvajset let po svojem izginjenju ne pojavi, pripade vsa dedščina meni. Mertens seveda trdno veruje v smrt mojega strica, toda vseeno bo zelo razočaran, da ne more popolnoma prosto po svoji volji delati. Žal, da bo pri vsem tem še vedno imel dovolj oblasti, da mi bo grenil življenje in prav nič ga tudi ne ovira, da me kot dediča Rodenbergovih tovarn ne bi sovražil. Do mu moj oče ni zaupal vsebine svoje oporoke, je vzrok v tem, da se je pred Mertensom do gotove meje sramoval, da si je še vedno domisljeval, da je mogoče moj stric še pri življenju. Nama, moji sestri in meni, je to povedal, ker je na doberljivi način hotel preprečiti, da ne bi jaz preveč trdno upal na dedščino Rodenbergovih podjetij. Toda pri Bogu, gospod doktor, meni bi zelo odleglo, ako bi se stric Ludvik naenkrat pojavil, kajti potem bi Mertens prenehal s svojim sovraštvom do mene.

V meni samo sovraži dediča, ki je dobil prednost. Ako bom res nekega dne gospodar celega podjetja, potem tudi za mene ne bo nikako čisto veselje, kajti Mertens bo tudi še potem ostal na svojem mestu kot trgovski voditelj podjetja. Samo stric Ludvik bi ga mogel odpuščati, ako bi se slučajno vrnil, ker mu kot edinemu Rodenbergovemu sinu pripade cela lastnina. Stari oče je hotel biti pravičen proti dobri teti Melaniji, in ker njen sin ni bil določen, da bi podedoval tovarne, temveč jaz, je zato določil, da ostane njen mož tudi pod menoj prvi za menoj. Stric Ludvik bi bil samo obvezan, da bi pri tovarnah imel poleg sebe samo mene in nikogar drugega. Tako je določil stari oče. Ta oporoka je precej zamotana stvar, toda pri vsem tako jasna in določna, da je vse uravnano. Stric Ludvik bi seveda moral teti Melaniji, moji sestri in meni izplačati delež pri tovarnah. To bi moral storiti tudi jaz, kadar bi postal gospodar podjetja. Zato si morete misliti, gospod doktor, kako zelo si želim, da bi bil stric Ludvik še pri življenju in da bi se nekega dne vrnil. Potem bi jaz saj bil prost. Toda žal, da se to ne bo zgodilo. Mertens bo vedno siten in jezilo ga bo, da tudi kot moj varuh ne bo mogel nastopati po svoji volji.

Pazljivo ga Bernd posluša. Nato pa pravi resno:

— Komaj si je mogoče misliti, da bi bil vaš stric Ludvik še pri življenju in tako boste morali vedno računati z ravnateljem Mertensom. Za vaš mir in vašo varnost je tedaj neobhodno potrebno, da se njegova moč do vas zlomi. Prav gotovo vidi samo v vas oviro, da bi se počutil popolnega gospodarja, kajti, ako vi ne bi več bili pri življenju, bi imel kot zastopnik svoje žene popolno pravico smatrati se za gospodarja celega podjetja.

Henrik si potisne lase s čela.

— Tako je in tudi o tem je v oporoki natančno določeno, da Mertens prevzame za slučaj, da se mi pripeti kaj človeškega, kot zastopnik svoje žene in otrok ter moje sestre najvišje vodstvo tovarn. Stari oče je stavil nanj preveliko zaupanje.

— Ker je bil sam prepošten, da bi mogel spoznati človeka, kakoršen je Mertens. Proti vašemu staremu očetu je vedno igral komedijo. Seveda so vam vezane roke, da bi se mogli kdaj rešiti njegove oblasti, ako bodala ne obrnete in ne napravite Mertensa neškodljivega. Samo, ako se kdaj skaže nevrednega, da bi bil vaš varuh in ako moreva za to prinesiti dokaze, se bo moglo vse izpremeniti. (Dalje prihodnjaki.)

DVA MOŽA IN VIHRAVA ŽENA

Ruska kolonija v Parizu se je zbrala te dni v dvorani porotnega sodišča, kjer se je odigral epilog krvavega spora med ruskimi monarhisti. Polkovnik Vranglove armade Kamendrovski, ki se proživlja zdaj kot plačilni natak, je ustrelil v baru svojega tekmeča, bivšega ruskega odvetnika Dombrovskega, ker mu je bil pred dvema letoma zapeljal ženo. Kamendrovski se je seznanil s svojo poznejšo ženo Heleno že v emigraciji v Berlinu. Svarili so ga, naj je ne vzame, češ, da je nepoboljšljiva lažnivka. Kljub temu se je z njo oženil in v dveh letih je izgubil vse premoženje. Preselil se je v Pariz, kjer je postal natak in šefov zaupnik, njegova žena je pa dobila službo v modnem salonu.

Nekega dne se je pa seznanila Helena v baru z bivšim ruskim odvetnikom Dombrovskim, s pustolovcem, ki je bil pravi mojster v delanju dolgov, katerih seveda ni vračal. Mož je znal pregovarjati vsakega kdor je imel kaj pod palcem. Čeprav je bil 20 let starejši od lepe Helenine, ji je znal kmalu pridobiti njeno srce. Z izposojenim denarjem je vodil njo in njeneža moža po nočnih lokalih, po gledališčih in kinematografih. Mož spetkeka ni slutil, kaj tiči za njegove radodarnostjo kmalu mu je postala zadeva sumljiva in trdo je prijel ženo, češ, da ima razmerje z Dombrovskim. Imel je v rokah že nepobitne dokaze, pa je vendar zena odločno tajila, da bi jo vezalo z Dombrovskim intimno razmerje. Seveda je Dombrovski tajil in tako je šlo vse gladko še nekaj mesecev.

Nekega dne je pa Kamendrovski odšel z doma in pustila moža sama kratko obvestilo, da se je namenila v Berlin. Iz Pariza jo je popihala z Dombrovskim in od svojega moža se je hotela ločiti. Kamendrovski si je vzel njeno nezvestoto tako k sreči, da je začel popivati. Čez nekaj mesecev sta se pa zaljubljenca zopet pojavila v Parizu. Kamendrovski je poslal po odvetniku svojemu možu izjavo, da bi jo podpisal in s tem privolil ločitveni zakon. Mož je izjavo podpisal in kazalo je, da se bo vse srečno izteklo. Nič hudega bi ne bilo, da ni rastlina lepa Helena svojega moža in svojega ljubčka pomirila. Tekmeča sta se srečala in Kamendrovski je molče pogledal Dombrovskemu v oči.

Zepeljiva Helena je pred sodiščem solznih oči pripovedovala, da ima svojega moža še vedno rada. Kot priča je bila zaslišana tudi druga ljubica Dombrovskega, Francijzinca Danzejeva, ki je pustolovec celo gumno podpirala. Dombrovski je imel namreč istočasno dve ljubici. Francijzinja je pred sodiščem izjavila, da je bil dan, ko je Kamendrovski Dombrovskega ustrelil, prvi dan, ko je njen bivši ljubček v polni meri plačal svoj dolg. Obtožene je bil oproščen, za kar se mora zahvaliti znamenitemu pariškemu zagovorniku dr. Arsenu.

Naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

DIVJA RACA IZUMIRA

Divjim racam v Evropi grozi popolno iztrebljenje. Lov nanje se je namreč v mnogih deželah prelevil iz sporta v kupčijo. Navzlic obrambnim meram, ki so jih podvzele posamezne države za zaščito divje rase, se ni nevarnost iztrebljenja dosti zmanjšala. Nekatere dežele delajo v nasprotni smeri s tem, da so osnovala vabišča za divje rase. Anglija ima danes 21 takšnih vabišč. Nemčija 11, Belgija pa 4. Angležem gre vsekakor priznanje, da lovijo divje rase samo za sport. Vsako leto jih pobijejo komaj par sto kljunov.

Ugodnejše pa stojijo stvari na Holandskem, kjer imajo že danes 145 umetnih vabišč, v Gelderlandu, v južnem Brabantu in na severnem Holandskem. Statistika o uničevanju divjih rac v teh vabiščih se zadnja leta sploh ne objavlja. Pravijo, da z ozirom na industrijo konserv, ki pretira v lovu na divje rase in noče niti za vsu odstopiti svojih pridobljenih "pravice" za ubijanje peruti. Vendar pa je neki holandski strokovni list nedavno objavil številke o pokončevanju divjih rac. List navaja, da pade vsako leto pod stvinčenihi zrnj brezdušnih lovec na Holandskem okoli 300 tisoč divjih rac. Streljajo jih od 27. julija do 14. februarja, časih celo do polovice marea. Zaščitna doba je torej daleko prekratka in posledica tega je, da žival izumira. Prijatelji divje rase so zato v zadnjem času podvzeli potrebne korake, da bi se podaljšala zaščitna doba, kar bi vsaj nekoliko ublažilo sedanje brezglav uničevanje, ki se mora končati s popolnim iztrebljenjem.

ZAKAJ VENEJO CVETI?

Botanik prof. Schumacher se je obširno bavil s problemom, kako venejo cveti. Ugotovil je, da je ch razvevaten sestavljen beljakovin v rastlini že končano in se pričinja čestokrat že razpad beljakovin. To razpadanje uničuje protoplazmo, ki sestoji v glavnem iz beljakovin, stanični sok uhaja in cvetni listi se prične sušiti.

Pri raznih rastlinah se je ta proces izvrši v različnih časih, v tekcu enega dne ali celih mesecev, n. pr. pri orhidejah. Med procesom venitve prehaja dušik, ki je za rastlino še posebno važen, v podobi beljakovinskih razkrajnih produktov iz venečnega lista in ostane tako rastlini ohranjen. Vzrok za razkrajne procese in proces venitve se niso dobro znani, gre pa bržko ne za delovanje posebnih encimov, ki nastajajo v zvezi z razvevatenjem in oploditvijo.

NAJBOLJŠI SLOVENSKI ROMAN "GRUNT" (Spisal Janko Kač)

kar jih je izšlo po svetovni vojni, ima v zalogi KNJIGARNA "GLAS NARODA" Cena \$1.50

OČIVIDEC O POLOŽAJU V PEKINGU

Kitajski prestolnici Peking bi jejo zadnje ure. Potnik, ki je imel pred kratkim priliko videti z lastnimim očmi položaj, pripoveduje o tem porazne vtise.

Široka ulica, ki drži na postajo, kaže, koliko je pretrpela Kitajska v vojni z Japonci. Koder so nekoč švigali avtomobili in drdrali vozovi, se vlečejo danes vojaški oddelki. Smrt jim je udarila žig na čelo. Izmozgani so in izpiti, dobesedno sestradani in zdi se, kako da koraka pred njimi — ne častnik ali general — marveč smrt.

Vojaki poznajo svojo usodo. Vsak od njih ve, da se ne vrne več domov. Vseposvobod leže trupla pobitih vojščakov, ostanki nekdanji bojevnikov, ki so jih raztrgale granate. Drugi se naslanjajo k zidu in nepremično motre trop, ki gre usodno pot. Nihče se ne zgame. Vsaké potrpežljivo čaka, da ga doleti, kar mora priti. Za četami se vlečejo topovi z municijo. Sprevod pa zaključuje oddalek, ki vozi krste...

Vsakega kitajskega vojaka, ki pade na bojišču, zavijejo v ponjavo in ga položijo v navadno lesevo rakev. Kitajcem je v tolažbo, da ne bodo strohneli na bojišču. Tisti, ki ve, da vsak Kitajec že za življenja štedi denar za krsto, bo to razumel.

V zadnjem času bežijo trume ljudstva iz Pekinga. Okoliške vasi in naselbine so kakor izumrle. Dvoz živ v prestolnici je ustavljen, glad je razširil svoje pošastne peroti nad Pekingom. Čeprav spadajo Kitajci med našskromnejše ljudi pod soncem, jih je pomrlo že na tisoče in tisoče od lakote. V sedanjih razmerah nimajo namreč niti peščice riža, ki bi jih ohranil pri življenju.

Govorica gre, da so mnogi imoviti Kitajci izročili vse svoje imetje tistim, ki so jim preskrbeli malo živeža. Po vseh ulicah leže mrlji, za katere se nihče ne zmeni. Bagunci gredo mimo in gledajo, kako razpadajo trupla pod vplivom vremena. Širi se neznosen kužni smrad, pred katerim beži kdor le more. Bežečih pa so večinoma sama okostja: to so žive, zgovorne priče sedanjega položaja na Kitajskem.

Katastrofalen je tudi položaj v bolnišnicah, kjer je vse umazano. Mrčes razeda žrtve in ranjenci zaman čakajo, kdaj jih zdravniška pomoč odreši trpljenja. Zdravil je malo.

Peking je danes mesto smrti, zato se ni čuditi, če najdeš danes tam matere, ki prodajajo lastne otroke, dečke in deklice. Vlada je takšno kupčevanje sicer prepovedala, pa kaj pomaga, ko nima nobene avtoritete, da bi zabranila strahote, ki jih je prinesla krvava vojna.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

- 6. Junija: Leviathan v Cherbourg
- 7. Junija: Deutschland v Cherbourg Berengaria v Cherbourg
- 8. Junija: Augustus v Genoa Bremen v Bremen
- 9. Junija: Statendam v Cherbourg Minnewaska v Cherbourg
- 10. Junija: Paris v Havre
- 14. Junija: Pres. Harding v Havre Majestic v Cherbourg New York v Cherbourg Aquitania v Cherbourg
- 15. Junija: Conte di Savoia v Genoa
- 16. Junija: Europa v Bremen Pennland v Havre Rotterdam v Boulogne
- 17. Junija: Britannia v Colb Ile de France v Havre
- 21. Junija: Vulcania v Trst Albert Ballin v Cherbourg Manhattan v Havre De Grasse v Havre
- 22. Junija: Olympic v Cherbourg Minnetonka v Havre Veendam v Boulogne
- 24. Junija: Champlain v Havre Rex v Genoa Bremen v Bremen
- 27. Junija: Leviathan v Cherbourg Pennsylvania v Cherbourg Hamburg v Cherbourg Statendam v Boulogne
- 30. Junija: Majestic v Cherbourg Statendam v Boulogne
- 1. Julija: Paris v Havre Lafayette v Havre

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre Na Hltrem Ekspresnem Parniku PARIS 10. JUNIJA

1. Julija — 11. Avgusta

ILE DE FRANCE

17. Junija — 7. Julija CHAMPLAIN

24. Junija — 15. Julija NIŠKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za poštne liste in potne liste vprašajte naše publikacijske agente

French Line

119 STATE STREET, NEW YORK

V JUGOSLAVIJO

Prijetno je potovati na Hamburg - American Line parnikih v katerikoli času, kajti opremljeni so z

STABILIZATORJI (Anti-Roll Tanks)

ki zmanjšajo gugalne parnike na minimum.

Redna tedenska odplutja iz New Yorka v Hamburg s hitrimi železniškimi zvezami do Jugoslavije.

OD NEW YORKA DO LJUBLJANE IN NAZAJ \$171.50

TRETI RAZRED

Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE 39 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

... SKUPNA ... POTOVANJA

pod osebnim vodstvom

V LJUBLJANO SE VRŠE LETOS S SLEDEČIMI PARNIKI:

"ILE DE FRANCE" preko Havre — 17. JUNIJA

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane \$ 101.23

za tja in nazaj pa samo \$ 182.00

AQUITANIA preko Cherbourg — 5. JULIJA

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane \$ 102.34

za tja in nazaj pa samo \$ 182.00

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj prihlasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

